

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ο ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΑΡΙΣΤΙΩΝ

“Ενας μεγαλοφραγής ήγειράν.- Πᾶς έξιπάτης τεύς Αθηναίες.- Ή έδηεν συνθήκη του μὲ τὸν Μιθριδάτην.- Ή στάσις κατὰ τῆς ρωμαϊκῆς τυραννίας.- Οπου καταφάνει ὅ Σύλλας.- Τὰ δεινὰ τῆς πολιορκίας.- Κι 'Αθηναῖοι τρῶνε χόρτα καὶ σέρματα! - Ο Αριστίων ὄμως διασείσει.- Ο Σύλλας κυριεύει τὴν πέλιν.- Αγριό αίματοθύλισμα.- Τὸ τέλος τοῦ Αριστίωνος κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα κατ' ἐπανάληψην τὴν ἔχαντάκωσαν πάντοτε οἱ μεγάλοι τῆς δημαγογοί.
Ἡ κατωτέρῳ ίστορίᾳ τοῦ Αριστίωνος εἶνε ἕνα δεῖγμα τῆς καταστάσεως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Ο Αριστίων ἐσημείωσε μία ἀπὸ τις πιὸ θλιβερούς σφελίδες στὴν ίστορία τῆς πατρίδος μας, συνένοχον ἔχον τὸν κοῦφνο λαόν.
Ο Αριστίων ἦταν ἔνας περιπατητικός φιλόσοφος, γυνός τοῦ Ἀθηνίωνος καὶ μᾶς Αἰγαίους δοιλῆς. Ως χάρισμά του είχε τὴν δημοκρατίαν καὶ τὴ δημαγωγίαν μὲ τὴν δύοις παρέσυρε καὶ κατέστρεψε τοὺς συμπολίτας του καὶ γὰ τὴν δοπίαν εἰπε γάπτοτε καὶ δὲ περιφρημός Κλεμανσόν :

— Εἳν δὲν ὑπῆρχαν Ἀθηναῖοι, ή δημαγωγία δὲν θὰ ἐγεννᾶτο στὸν κόσμο !

Ο Αριστίων ἦταν ἀκόμα ἔνας περιπατητικός φιλόσοφος. Κληρονομήσας τὸν πατέρα του ἔγινε «παρεγγραφος πολίτης». Ἡ φιλοδοξία του, ἡ ἀρχομανία του καὶ ἡ φιλοχορηματία του δὲν είχαν δράση. Ἐδίδακε λιγό καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ ἔπειτα πήγε στὴν Λάσιος α καὶ στὴ Μεσόποταμον. Ἐπειδὴ δύος ἦτεροι δὲν ὑπῆρχεν διαφορός γιὰ τὴ φιλοδοξία του, ἔσαναγρίστηκε στὴν Ἀθήνα διότου ἀνοίξει φιλοσοφική σχολή, ἐδέκετο μαθητάς χωρὶς πληρωμή καὶ ἐκολάκευνε τοὺς πάντας, ἔναν μόνον ἔχοντες σκοπό, νὰ διοικήσῃ αὐτὸς τὸν τόπο.

Αρχισε συγχρόνιας νὰ δημοπράτηεις βάθος τῆς φιλοπατρίας τῶν τότε Ἑλλήνων. Τοὺς μιλοῦν διέρο τῆς ἀποειδήσεως στὸν Ρωμαϊκοῦ ζυγοῦ ποὺ βάσανε τότε δῆλη τὴν Ἑλλάδα καὶ συγκυνοῦσε μ' αὐτὰ πολὺ τοὺς τότε φιλομούσους. Ἐννοήσας τέλος διτὶ ἡ πολιτεία αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη κατάλληλης τοῦ φέρει τὴν ἀρχήν, ἀρχίσεις νὰ τὴν ἐκμεταλλεύεται διαφοροπράτων.

Στὰ 85 π.χ. οἱ Ἀθηναῖοι τὸν χειροτόνησαν πρεσβευτὴν καὶ τὸν ἀπέστειλαν στὸν Μιθριδάτην, γιὰ νὰ παραστήση στὸν Ιαστέλευ τοῦ Πόντου, τὴν κατάσταση τῆς πόλεως καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν προσασία του. Αὐτὸς δύως, ἀντὶ γ' αὐτό, κάθει ἀλλὰ εἴπει κι' ἔβισε σ' ἐφαρμογή τὰ παλαιὰ του σχέδια. «Ἐτείσεις δηλαδὴ τὸν Μιθριδάτην, δι τὴν Ἑλλάδα «τὰ πνεύματα ἵσαν ἔχημενα» καὶ δι τοῦ οἱ Ἀθηναῖοι μποροῦσαν πολὺ νὰ τὸν βοηθήσουν, στὸν πόλεμο ποὺ μελετοῦντος κατὰ τὸν Ρωμαϊκοῦ.

Τὸν ἔπεισε ἔτοις καὶ ἀφοῦ «συνῆψε μετ' αὐτὸν συνθήκας», γύρισε στὴν Ἀθήνα.

Στὸν δρόμο, τὸν ἔπιασε μιὰ δυνατὴ φωτοῦνα, ἔνανάγηση, καὶ μόλις καταρθρώσεις νὰ σωθῇ στὰς ἀκάδεις τῆς Καρύντας. «Ἐκεῖ δὲ πονηρός, ἀρπησε νὰ προγηνθῇ αὐτὸν στὰς Ἀθήνας η ἔδησης διὰ τῶν δύοις, αἱ Ἀθήνας θ' ἀποκούσαν τὴν παλῆσ τοὺς δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖν. Τόσο ἥθελαν οἱ κουφιοκεφαλάκηδες τῶν τότε Ἀθηνῶν. Μόλις ἐγγνώσθησαν αὐτὰ καὶ τὸ ναυάγιο του, ἐστειλαν τιμητικὴ προερεύνη τὰ πάροι καὶ τὸν δρηγῆκαν μὲ μεγάλη πομπὴ στὴν Ἀθήνα. Μπῆκε δὲ ὁ Αριστίων στὴν πρωτεύουσα καθημένος ἀπάνω σὲ ὀλόργυρο φορείο, περικυκλωμένος ἀπὸ ἔνα πλήθος τρελλοῦ ἀνθυπατριμοῦ, τὸ ὅποιον τὸν ἔγκριζεν ἀμέσως ἡγεμόνα».

Πόσον εἶνεσθε νὰ κολακεύῃ τὶς ἀνανεώμενες τοῦ λαοῦ ὁ Αριστίων ἀποδεικνύεται ἀπὸ τοὺς λόγους αἱ τούς, διότου τοὺς εἰπε μετὰ τὴν ἀνακήσουν του:

— Σὺ εἰσα, ὡς λάε, ὃ ἀλληλινὸς ἡγειράν, ἔγω τίποτε ἀλλο δὲν είμαι, παρὰ ὃ ἐκτελεστῆς τῶν ἐντολῶν σου. Ἀνθρωποι τοῦ λαοῦ, συσφίγξατε τὸν λαϊκὸν σύνδεσμο, τοῦτο ἀπαίτουν αἱ νέες ιδέες.

Ἐννοεῖται διτὶ δὲν ἀργησε νὰ ἐκραγῇ δὲ πόλεμος, ἀφοῦ ἡγειράνευεν δὲ τὸ οἰστίον. Η Βοιωτία, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Λακεδαίμονος ἀπολούθησαν τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ πρὶν φθάσει στὸν Πειραιᾶ, ὃ συμμαχίδες στόλος τὸν Μιθριδάτου, δῆλη ἡ σημερινοὶ λέγοντες ἡ Παλαιὰ Ἑλλάδας ἦται ἀνάστατος.

Ποιός κρατοῦσε πειά τὸν Αριστίωνα! Τὶ δόξα, καὶ τὶ κλέος! Ήταν ἡγειράν τὸν Ἀθηνῶν, τοῦ σεμνῶματος δῶλων τῶν Ἑλληνῶν πόλεων, ποὺ τοῦ ἔστειλαν διγελιοφόρους—οἱ ἀγγελιοφόροι ἤσαν τὰ τηλεγραφήματα τῆς τότε ἐποχῆς—γιὰ νὰ τοῦ δηλώσουν φιλία καὶ ἐκτίμηση, ἤταν ὁ σύμμαχος τοῦ Βασιλέως τοῦ Πόντου, ὃ πολέμιος τῆς πανεοκράτορος Ρώμης!

Οποια τύχη! Ποία τιμὴ!... Δὲν ἀργησε δύως νὰ φτάσῃ καὶ δὲ Ρωμαῖος Σύλλας, στὴν ἀρχὴ τοῦ ἔτους 87 π.Χ. μὲ πέντε λεγεωνας καὶ ἔνα ἀναρθρητὸ στρατὸ ἀπὸ συμμάχους καὶ τὰ διενεργεῖ καὶ τὰ δνειρα καὶ αἱ μεγαλομάνιαι τοῦ λαοπλάνου σύνονται μὲ μᾶς. Ο Σύλλας μὰ μερα δὲν τοὺς ἀρπήσεις νὰ ἀνασάνουν τοὺς ἀντάρτας. Αροῦ ἐπόρθησε τὸν Πειραιᾶ, κατέστρεψε δῆλη τὴν χώραν

γύρω τῶν Ἀθηνῶν, δὲν ἀφήκει λιθάριο σὲ λιθάριο οὔτε δένδρο δρύο, πολιόρκησε στὸ τέλος καὶ τὴν Ἀθήνα, καὶ καθημερινῶς ἔκανε καὶ ἔφοδος.

Τὰ τείχη δύως ἤσαν ἴσχυρα καὶ ἡ πολιορκία βάστηξε παραπάνω ἀπὸ ὅπτω μῆνες. Σ' δῦλο τὸ διάστημα αὐτὸ δὲ τὸν Αριστίωνον ἔτρωγε καὶ ἔπινε, βέβαιος γιὰ τὴν ἀντοχὴ τοῦ τείχους, μαζὶ μὲ τοὺς φίλους καὶ τὸν οὐλακας τῆς ἀρχομανίας του, τὸν ἔκμεταλλευμονούς καὶ τότε τὴν κατάσταση, πολεμῶντας τοὺς Ρωμαίους, μὲ τὴ φιλοσοφία του καὶ μὲ τὸ κρασί, ποὺ ἔπινε στὰ πλούσια δεῖπνα του...

Σὰν πέρασεν δύως καὶ ὁ ἔπικος μῆνας τῆς πολιορκίας, τὰ τρόφιμα ἀρχίσαν νὰ σπανίζουν καὶ ὁ Αριστίων ἀναγκάστηκε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ κρασί τῶν γλεντῶν του μὲ νερό.

Τὸν ἔβδομο μῆνα πίπτει πλέον δὲν ὑπῆρχε. Οἱ πολιορκούμενοι μὴ δυνάμενοι νὰ τραφοῦν μὲ τὶς φιλοσοφίες τοῦ ἡγεμόνος θεοφίες, βροσαποθενῶν νὰ τραφοῦν μὲ κόρτα ποὺ φτωχώνανταν ἀπάνω στα κατερεψωμένα τείχη, μὲ δέρματα παλῆα ποὺ τὰ βράζαν μέσα σὲ καζάνια ὧρες, μὲ ἀσκούς ποὺ είχαν λάδι μιὰ φορά. «Ἐάν δὲ βρισκόταν πουθενά λίγο σιτάρι, ἔνας «μεδίμνος» αὐτὸν πουλιάτων τότε ἀντὶ «δραμαζού» χλιδών.

Ἐτείσεις τότε νὰ συστῇ καὶ δὲ ἔρεδος τῆς Παιλλαδίου λύχνος δὲ ἀκούμητος, στὸν Παρθενῶνα ἀπὸ ἔλλειψι λαδιού, δὲ χυδαῖος Αριστίων στὴν ιέρεια τῆς θεᾶς, ποὺ ζήτησε ἀπὸ τὸν ἀκαταλόγιστον τοῦτον τὸν τύραννον «χοίνικα σίτου», λίπεστειλε χλευαστικῶς «χοίνικα πιπέρια».

Η ἐλειψις τῶν τροφῶν καὶ δὲ λιοντός ποὺ ἀρχισε τὰ μαστίζη τὰς Ἀθήνας, ἀνάγκασεν ἐπὶ τέλους τὸν ἀρχοματικὸν τὸν τύραννον νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν λύσιν τῆς πολιορκίας. «Ἐστειλε λοιπὸν ἀπεσταλμένους στὸ Σύλλα γιὰ νὰ συνικούσηση. Οἱ Ἀθηναῖοι δύως πρέσβεις ἀντὶ νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τοῦ Ρωμαίου στρατηγοῦ ὡς πρέσβεις εἰσιοήη, χάριν ἐνὸς ὑποφέροντος λαοῦ, ἐνεπωνισθοῦν «πλήρης κόπου» καὶ ἀντὶ προτάσεων εἰονήης, παρέταξαν φράσεις ἐρτορικές, καὶ ἀνέ ννοιάς, στὶς δύοις γινόταν λόγος πρὸ πάνων περὶ τῆς ἀρχίσης δόξης τῆς πόλεως, περὶ τῆς παλαιᾶς εὐκλείας τῶν Ἀθηναίων, περὶ Μαραθῶνος, περὶ Σαλαμίνος, περὶ Πλαταιῶν, περὶ σηρόντων προγόνων κλπ..

Η πόντη δηλαδὴ «τρογονοπλάτηξ» ποὺ δὲν ἔπαψε νὰ μάς δέρνη πάντοτε καὶ μὲ τὰ ίδια τὰ στομφάδη λόγια.

Ο Σύλλας ὁργισθεὶς εἰδιώσεις τῶν πρέσβεις τῶν Αθηναίων, λέγοντας :

— Τὰ μαθήματα αὐτὰ τῆς ρητορικῆς νὰ τὰ διδάξετε στὰ παιδιά σας. Η Ρώμη δὲν μ' ἔτοιμεν ἔδω μιὰ πάρω μαθήματα ρητορικῆς, ἀλλὰ γιὰ νὰ τιμῷσθων τοὺς στασιαστας.

Υστερα ἀπὸ λίγες μέρες, περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 88 π.Χ. αἱ Αθηναῖοι ἔπεισαν μὴ μπορῶντας νὰ βαστάξουν τὴν πεντακάτηντην εἰσάγαγον καὶ δὲ Ρωμαῖος στρατός, μπῆκαν μέσα στὴν πόλη, χωρὶς σεδῶν ἀντίστασα. Οἱ δγοιοι Ρωμαῖοι στρατιώτες τίποτε δὲν ἐλυτρήκησαν. «Ολοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ἀπόλοι, γηστικοί, ἐξηγαλμένοι ἀπὸ τὶς καυσούχιες ἐπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ τόση ἤταν η σφαγὴ ποὺ ἔγινε, ποὺ τὸ ιδιαίτερον εἶπεν τοῦ πολέμου, μέρες διλόκλησε, καὶ τρέχοντας πλημμύρισε τὶς πύλες καὶ τοὺς τάφρους πολέμου...

Τὴν σφαγὴν ἐπικολούθησεν ἡ λαφυραγωγία.

Οσοι Αθηναῖοι ἐσώθηκαν, πουλήθηκαν ὡς δοῦλοι.

Ο Αριστίων, μαζὶ μὲ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς δόπαδούς του, κατέφυγε στὴν Ἀρχόπολη, ἐκεῖ δύως δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ καὶ πολὺ, γιατὶς σεδῶν ἀντίστασα. Οἱ δγοιοι Ρωμαῖοι στρατιώτες τίποτε δὲν ἐλυτρήκησαν. «Ολοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, ἀπόλοι, γηστικοί, ἐξηγαλμένοι ἀπὸ τὶς καυσούχιες ἐπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ τόση ἤταν η σφαγὴ ποὺ ἔγινε, ποὺ τὸ ιδιαίτερον εἶπεν τοῦ πολέμου...

Ετοι ἐτέλειώσας ἡ ἐπανάστασης αὐτὴ τῶν Αθηνῶν, ποὺ τὴν δημιουργησε ἡ ἀρχομανία καὶ ἡ δημοκρατία ἐνὸς ἀπρόφονος, τὸν διποτεῖνον θερινήθησε καὶ τὴν ἀντιτροφήν την Ἀθηναίων ἡ ἐλαφρότητης.

Ἐκτοτε ὑπάρχει σκὴνὴ ἐλληνικὴ γλῶσσα ἡ λέξις «ἐσυλλήθητ», «ἐσυλλησα», «ἐρεσούλια» ποὺ σημαίνει διαρρήξη καὶ ἐρημώνων τὴν χώρα. Προήλθε δὲ ἡ λέξις αὐτὴ ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Σύλλας καὶ τὴν καταστροφὴν που προέκεινης στὴν Αθήνα. Ο ιστορικὸς τῆς ἐσοχῆς ὡς ἔξις χαρακτηρίζει τὴν ἀφοσούντην ἐκείνη τῶν Αθηναίων :

— Απὸ τὴν ἀνοισίαν αὐτὴν τοῦ Αριστίωνος δῆλη ἡ Ελλάς Βγῆκε κατεστραμμένη καὶ ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς βλάστησης εὐκολώτερα η Ρωμαϊκὴ πικράνανθι!...»

Ο ιστορικὸς

